

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy podle § 36 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), registrovalo pod čj. MSMT-19998/2025-2 Etický kodex Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně ke dni podpisu registrace.

*Mgr. Vojtěch Tomášek
ředitel odboru vysokých škol*

ETICKÝ KODEX

Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

Akademický senát Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně se podle § 9 odst. 1 písm. b) bodu 3 a § 17 odst. 1 písm. k) zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů a čl. 5 odst. 1 písm. b) Statutu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně usnesl na tomto Etickém kodexu Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně:

Část I.

Obecné zásady a přístupy UTB

UTB v souladu s Evropskou chartou pro výzkumné pracovníky a Kodexem chování pro přijímání výzkumných pracovníků uplatňuje pro všechny zaměstnance následující principy, vycházející z výše uvedených evropských norem:

1. Zaměstnanci všech kategorií jsou uznáváni jako příslušníci profesních skupin a je s nimi odpovídajícím způsobem jednáno.
2. UTB žádným způsobem nediskriminuje zaměstnance na základě pohlaví, věku, etnického, národního nebo sociálního původu, náboženství nebo víry, sexuální orientace, jazyka, zdravotního postižení, politických názorů, sociálních a ekonomických podmínek.
3. UTB zajišťuje co nejprínosnější vzdělávací a výzkumné prostředí a poskytuje příslušné vybavení, prostředky a možnosti, zejména pro dálkovou spolupráci prostřednictvím výzkumných sítí, a dbá na dodržování národních nebo odvětvových předpisů týkajících se zdraví a bezpečnosti ve výzkumu.
4. UTB zajišťuje, aby pracovní podmínky zaměstnanců, včetně zdravotně postižených pracovníků, byly v případě potřeby dostatečně pružné k úspěšnému provádění pracovních činností v souladu s platnými národními právními předpisy a kolektivní smlouvou. Cílem je poskytnutí pracovních podmínek umožňujících zaměstnancům obou pohlaví spojit rodinu a práci, děti a rozvoj kariéry.
5. UTB zajišťuje, aby výkonnost zaměstnanců nebyla podmíněna nestálostí pracovních smluv, a co nejvíce se snaží o zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců uplatňováním a dodržováním zásad a podmínek upravených ve směrnici Evropské unie o práci na dobu určitou.
6. UTB nepřetržitě vytváří rovnováhu mezi pohlavími na všech personálních stupních, včetně kontrolního a řídicího stupně a rovného odměňování za stejnou odvedenou práci. Této rovnováhy je dosahováno na základě politiky rovných příležitostí v okamžiku přijímání do pracovního poměru a během dalších etap rozvoje kariéry, aniž by se však upřednostnila před kritériem kvality a schopností.
7. UTB zajišťuje, aby všem zaměstnancům na všech stupních kariéry a bez ohledu na smluvní situaci byla poskytnuta rovná příležitost k profesnímu rozvoji a zvyšování dovedností a schopností.
8. UTB zajišťuje, aby akademičtí a vědecktí pracovníci na všech stupních kariéry získali užitek z využívání výsledků svého výzkumu a vývoje díky právní ochraně, zejména díky přiměřené ochraně práv duševního vlastnictví včetně autorského práva.
9. UTB zajišťuje stanovení osoby, na niž se mohou obracet zaměstnanci na počátku kariéry v otázkách týkajících se výkonu pracovních povinností.
10. UTB dbá na přesné určení postupů v souladu s národními předpisy a pravidly, a dále stanovuje jednu nezávislou osobu (ombudsmana) k přezkoumání stížností nebo odvolání zaměstnanců a studentů.

11. UTB uznává jako zcela oprávněné a obecně žádoucí zastoupení zaměstnanců a studentů v příslušných informačních, poradních a rozhodovacích orgánech UTB, tak aby mohli hájit a podporovat své individuální a kolektivní zájmy na profesionální úrovni a účinně přispívat k činnosti a rozvoji UTB.

Část II.

Obecné zásady pro všechny zaměstnance a studenty UTB

1. Zaměstnanci a studenti UTB zachovávají ve své práci i při studiu vysoký standard dodržování lidských mravních principů a etických zásad, plně respektují zásady tohoto kodexu; totéž vyžadují od svých spolupracovníků a ostatních studentů.
2. Zaměstnanci a studenti UTB ctí a dodržují platné zákony a Listinu základních práv a svobod a řídí se vnitřními předpisy a vnitřními normami UTB a jejich součástí.
3. Zaměstnanci a studenti UTB respektují jedinečnost každého člověka a odmítají diskriminaci na základě původu, etnické příslušnosti, rasy, barvy pleti, pohlaví, sexuální orientace či náboženského a politického přesvědčení.
4. Zaměstnanci a studenti UTB respektují lidskou důstojnost, stejná práva pro všechny bez rozdílu, nedopouštějí se diskriminace kterékoliv skupiny osob a zdrží se jakéhokoliv jednání, které by mohlo být považováno za sexuální či genderově podmíněné obtěžování.
5. Zaměstnanci a studenti UTB nepoužívají zbraně a násilí vůči svému okolí, dbají na dobré mezilidské vztahy a předcházejí konfliktům.
6. Zaměstnanci a studenti UTB vždy jednají, rozhodují a vystupují tak, aby nebylo poškozováno dobré jméno a oprávněné zájmy UTB.
7. Zaměstnanci a studenti UTB se ve vší své činnosti vyvarují nepoctivého a neetického jednání. Vůči ostatním zaměstnancům a studentům nevyvíjejí nevhodný či nemístný nátlak. Případné kritické podněty podávají věcnou a neurážlivou formou.
8. Zaměstnanci a studenti UTB neobhajují a nekryjí neetické chování a jednání, a to ani tehdy, bylo-li by takové chování nebo jednání zdůvodňováno účelovou prospěšností, poslušností a loajalitou.
9. Zaměstnanci a studenti UTB mohou dávat podněty ve věci dodržování zásad tohoto kodexu k posouzení Etické komisi UTB.

Část III.

Akademický a vědecký pracovník

Článek 1

Obecné zásady

1. Akademický a vědecký pracovník považuje pedagogickou, vědeckou, uměleckou a obecně tvůrčí práci za integrální příspěvek k rozvoji lidského poznání, kultury, inovací a k obecnému užitku a hájí ji proti nespravedlivému zpochybňování nebo zneužívání; pečlivě dodržuje a šíří zásady spolehlivé a důvěryhodné vědecké, umělecké a další tvůrčí práce na veřejnosti, v okruhu svých spolupracovníků a zejména mezi studenty.
2. Akademický a vědecký pracovník trvale rozvíjí své schopnosti, rozšiřuje a prohlubuje si znalosti a dovednosti v oblasti svého profesního zaměření i obecné pedagogické práce.
3. Akademický a vědecký pracovník si zachovává kritičnost vůči výsledkům své práce, získaným poznatkům a závěrům, objektivně, kriticky, ale kolegiálně přistupuje k výsledkům svých spolupracovníků a studentů, je přístupný diskusím a argumentům.
4. Akademický a vědecký pracovník obhájí s vědomím profesní odpovědnosti svobodu myšlení, bádání, vyjadřování, výměnu názorů a informací. Ve své vědecké či jiné tvůrčí práci a v pedagogické činnosti nezastává neobjektivní ideologické či iracionální přístupy, odmítá vše, co může urážet lidskou důstojnost nebo ohrožuje řádný chod a rozvoj lidské společnosti.

Článek 2

Zásady ve vzdělávací činnosti

1. Akademický pracovník jedná se studenty vždy na základě objektivního, korektního, náročného, ale citlivého hodnocení jejich schopností, znalostí, píle a ostatních osobnostních charakteristik; při klasifikaci

studijních výsledků si počíná nestranně a objektivně, ve vztahu ke studentům vždy uplatňuje kolegiální způsob jednání.

2. Akademický pracovník komunikuje se studenty otevřeným a korektním způsobem, neuchyluje se k jejich podceňování, ponižování a jakémukoliv znevažování.

3. Akademický pracovník se chová ke studentům vždy spravedlivě, nevyžaduje od nich činnosti, které patří k jeho vlastním povinnostem, nepřivlastňuje si nijak jejich práci a jimi dosažené výsledky.

4. Akademický pracovník předává studentům ochotně své znalosti, dovednosti a zkušenosti.

5. Akademický pracovník se snaží pedagogicky působit nejen kvalitní výukou a výcvikem, ale za každých okolností i osobním příkladem, pečlivě dodržuje stanovená pravidla organizace výuky.

6. Akademický pracovník se plně a iniciativně věnuje kolektivní a individuální výuce a výchově studentů, napomáhá rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení, všestranně podporuje jejich kvalifikační růst a profesní rozvoj, tvůrčí a publikační aktivity, pomáhá jim navazovat vnější kontakty včetně kontaktů mezinárodních.

7. Akademický pracovník vyvozuje přiměřené důsledky z případných selhání a neetického chování nebo jednání studentů.

8. Pro zaměstnance UTB, vykonávající vzdělávací činnost na základě některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, se použijí zásady uvedené v odstavcích 1 až 7 obdobně.

Článek 3

Zásady ve vědecké, umělecké a další tvůrčí činnosti

1. Akademický a vědecký pracovník zaměřuje svůj výzkum, popřípadě své umělecké nebo ostatní tvůrčí aktivity na rozšiřování hranic lidského poznání, rozvoj uměleckých a kulturních hodnot, vzdělanosti, technických inovací a dalších oblastí s cílem, aby jeho výsledky sloužily ku prospěchu společnosti.

2. Akademický a vědecký pracovník vždy dbá na to, aby těmito aktivitami neohrožoval spolupracovníky, společnost, životní prostředí, materiální, kulturní a etické hodnoty.

3. Akademický a vědecký pracovník si uvědomuje svoji odpovědnost za objektivitu, spolehlivost a přesnost svého bádání a respektuje meze používaných metod.

4. Akademický a vědecký pracovník při zveřejňování svých poznatků a výsledků dbá na jejich úplnost, ověřitelnost a objektivní interpretaci.

5. Akademický a vědecký pracovník po zveřejnění svých výsledků uchovává primární data a dokumentaci po dobu obvyklou v příslušném oboru, pokud tomu nebrání jiné legitimní závazky nebo předpisy.

6. Akademický a vědecký pracovník dbá na účelné a efektivní využívání prostředků poskytnutých mu na výzkum, uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost.

7. Akademický a vědecký pracovník neduplikuje výzkum uskutečněný jinde, pokud to není nezbytně potřebné k ověření, doplnění nebo porovnání jeho výsledků.

8. Akademický a vědecký pracovník předává své výsledky, pokud nepodléhají legitimnímu utajení, vědecké, odborné nebo umělecké veřejnosti. Se získanými vědeckými poznatky uvážlivě seznamuje širokou veřejnost až po jejich prověření a uveřejnění v odborných médiích.

9. Akademický a vědecký pracovník jako autor nebo spoluautor výsledků se prezentuje pouze tehdy, jestliže jich sám dosáhl nebo k nim přispěl významným tvůrčím způsobem; důsledně se vyvaruje se jakékoliv formy plagiátu.

10. Akademický a vědecký pracovník v publikacích objektivně uznává přínos svých kolegů a předchůdců, při citování vždy uvádí zřetelný a přesný odkaz na příslušný zdroj.

11. Akademický a vědecký pracovník cituje i podstatné práce, které nejsou v souladu s jeho výsledky a názory.

12. Akademický a vědecký pracovník nefragmentuje své výsledky, tedy nedělí je zbytečně do více publikací za účelem zvyšování jejich počtu.

13. Akademický a vědecký pracovník podnikne všechny potřebné a možné kroky k nápravě omylu, který objevil ve svých publikacích, nesnaží se omyl tajit nebo maskovat.

14. Akademický a vědecký pracovník provádí jemu zadanou posuzovatelskou, recenzní nebo jinou hodnotitelskou činnost osobně, nezávisle a pečlivě.

15. Akademický a vědecký pracovník chrání duševní vlastnictví autorů posuzovaných rukopisů, návrhů projektů a zpráv, uměleckých děl apod., nepoužívá údaje obsažené v hodnocených podkladech k jinému účelu než k vypracování příslušného posudku a neposkytne je třetí osobě.

16. Akademický a vědecký pracovník neprodlužuje záměrně dobu hodnocení za účelem dosažení vlastních výhod či výhod pro třetí osobu.

17. Akademický a vědecký pracovník odmítne vypracovat vědecké, odborné nebo umělecké stanovisko, jestliže by závěry mohly být ovlivněny jeho osobním zájmem, nebo na tuto skutečnost jasně upozorní; vyvaruje se jakýchkoliv vědomých střetů zájmů.

18. Akademický a vědecký pracovník zpracovává expertní stanoviska zodpovědně a vždy jen z tematické oblasti svého oboru; nepodléhá přitom vnějším tlakům.

19. Akademický a vědecký pracovník při hodnotitelských a oponentních řízeních, recenzích apod. vychází z objektivních kritérií, dodržuje pravidla zadavatele a vyžaduje to samé od ostatních účastníků daného řízení.

20. Akademický a vědecký pracovník se seznamuje s národními, odvětvovými nebo institucionálními předpisy upravujícími odbornou přípravu a/nebo pracovní podmínky, kam patří i předpisy týkající se práv k duševnímu vlastnictví.

21. Akademický a vědecký pracovník za každých okolností používá bezpečné pracovní postupy v souladu s národními právními předpisy, včetně nezbytných opatření pro zdraví a bezpečnost a vyhýbání se následkům katastrof spojených s informační technologií, např. přípravou řádných záložních strategií. Je rovněž obeznámen s požadavky národních právních předpisů týkajícími se ochrany údajů a ochrany důvěrných informací a provádí nezbytné kroky k jejich stálému dodržování.

22. Akademický a vědecký pracovník dbá o soustavný rozvoj svých dovedností a schopností, např. prostřednictvím formální odborné přípravy, kurzů, konferencí či e-learningu.

Část IV. Student

1. Student je členem akademické obce UTB se všemi právy a povinnostmi. Jedná tak, aby zachoval čest a důstojnost příslušnosti k akademické obci UTB.

2. Student zachovává kolegiálníitu ke členům akademické obce a neodmítne v případě potřeby poskytnout pomoc.

3. Student vytváří svým chováním atmosféru vysoké pracovní a společenské morálky a přispívá k formování odpovídajících mezilidských vztahů.

4. Student reprezentuje UTB a její ideály na akademické půdě i mimo ni.

5. Student využívá možnost akademické půdy pro svobodné a objektivní získávání vědeckých a odborných poznatků.

6. Student přistupuje ke studiu zodpovědně s cílem dosáhnout co nejlepších znalostí, dovedností a zručností.

7. Student při vypracování svých prací nepoužívá jakoukoliv formu plagiátorství, tedy přejímání nebo přeformulování textu bez uvedení zdroje.

8. Student při zkouškách a jiných formách prověřování vědomostí využívá pouze vlastních schopností a vědomostí a nedopouští se podvodného jednání.

9. Student respektuje autorství své vlastní, svých kolegů a dodržuje pravidla a normy citací.

10. Student se ve vztahu k fyzickým a právníckým osobám a orgánům veřejné správy chová profesionálně, prezentuje svůj obor podle svých nejlepších schopností a znalostí.

11. Student dodržuje profesionalitu v chování i po opuštění univerzity, aby nepoškodil její dobré jméno.

Část V. Etická komise UTB

1. K posuzování podnětů ve věci dodržování zásad Etického kodexu UTB se ustavuje Etická komise UTB.

2. Podrobnosti o Etické komisi UTB a postup při přijímání a posuzování podnětů upravuje Jednací řád Etické komise UTB, který po předchozím vyjádření Akademického senátu UTB a Rady pro vnitřní hodnocení UTB vydává rektor jako vnitřní normu UTB.

Část VI.

Platnost a účinnost

1. Tento Etický kodex Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně byl schválen Akademickým senátem UTB dne 22. července 2025.

2. Tento Etický kodex Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně nabývá platnosti podle § 36 odst. 4 zákona dnem jeho registrace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

3. Tento Etický kodex Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně nabývá účinnosti dnem jeho registrace Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy.

doc. Ing. Martin Sysel, Ph.D., v. r.
předseda Akademického senátu UTB

prof. Mgr. Milan Adámek, Ph.D., v. r.
rektor UTB